

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 1 hallituksen esityksestä, joka koskee vehnän kauppaa koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen voimassaoloajan kuudenneksi ja elintarvikeapua koskevan vuoden 1980 yleissopimuksen voimassaoloajan ensimmäiseksi pidentämiseksi tehtyjen vuoden 1981 pöytäkirjojen eräiden määräysten hyväksymistä

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 5 päivästä tammikuuta 1982 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 259 (1981 vp.) ulkoasiainvaliokuntaan. Asian johdosta ovat olleet asiantuntijoina kuultavina toimistopäällikkö Benjamin Bassin, ulkoasiainsihteri Martti Isoaro ja kehitysyhteistyösihteri Irma-Liisa Perttunen ulkoasiainministeriöstä. Käsiteltävään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Kansainvälinen vehnäsopimus, jonka osapuolena Suomi on, solmittiin vuonna 1971. Sopimus muodostuu vehnän kauppaa koskevasta yleissopimuksesta sekä elintarvikeapua koskevasta yleissopimuksesta. Kummankin sopimuksen jatkettu voimassaoloaika päättyi 30 päivänä kesäkuuta 1981. Kansainvälisessä vehnäsopimuksessa (SopS 9/72) edellytettiin, että sen voimassaoloaikana pyritään saamaan aikaan uusi sisällöltään täydellisempi sopimus. Tässä on onnistuttu vain elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen osalta, joka uusittiin vuonna 1980 (SopS 1/81). Uutta vehnän kauppaa koskevaa yleissopimusta ei toistaiseksi ole saatu aikaan ja sopimuksen voimassaoloaikaa on aikaisemmin jatkettu viisi kertaa vuosina 1974, 1975, 1976, 1978 ja 1979.

Uusi elintarvikeapua koskeva sopimus tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1980. Kun vehnän kauppaa ja uusitun vuoden 1980 elintarvikeapua koskevien yleissopimusten voimassaoloaika päättyi 30 päivänä kesäkuuta 1981, Lontoossa 6 päivänä maaliskuuta 1981 pidetty kansainvälinen konferenssi hyväksyi vehnän kauppaa koskevan yleissopimuksen kuudetta jatkamista ja vuonna 1980 uusitun elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen ensimmäistä jatkamista koskevat vuoden 1981 pöytäkirjat, joilla yleissopimusten voimassaoloaikaa on jatkettu kah-

della vuodella 1 päivästä heinäkuuta 1981 lukien 30 päivään kesäkuuta 1983.

Voimassaoloajan jatkamista koskevat pöytäkirjat sisältyvät käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen. Mikäli uudet vehnän kauppaa ja elintarvikeapua koskevat yleissopimukset tulevat voimaan aikaisemmin, pöytäkirjat ovat voimassa vain uuden yleissopimuksen voimaan-tulopäivään saakka.

Elintarvikeapua koskevan vuoden 1980 yleissopimuksen voimassaoloajan jatkamista koskevan pöytäkirjan hyväksyminen aiheuttaa valtiolle menoja. Vuosien 1981 ja 1982 tulo- ja menoarvioissa elintarvikeohjelmiin varatuissa määrärahoissa on noin 34 miljoonaa markkaa tarkoitus käyttää vuosittain viljatoimitusten rahoittamiseen. Tämän vuoksi pöytäkirjan hyväksyminen vaatii eduskunnan suostumuk-sen.

Vehnän kauppaa koskevan yleissopimuksen jatkamista tarkoittava pöytäkirja ei edellytä eduskunnan suostumusta, sillä pöytäkirjaan sisältyy vain hallinnollisia ja teknillisiä määräyksiä. Ulkoasiainvaliokunta pitää kuitenkin hallituksen esityksen perusteluissa mainittuihin näkökohtiin yhtyen tarkoituksenmukaisena, että yleissopimusten jatkamista koskevat pöytäkirjat käsitellään yhtenä kokonaisuutena kuten on menetelty vuoden 1971 kansainvälistä vehnäsopimusta käsiteltäessä ja sen voimassaoloaikaa jatkettaessa.

Ulkoasiainvaliokunta pitää saamiensa selvitysten perusteella vehnän kauppaa koskevan yleissopimuksen sekä elintarvikeapua koskevan vuoden 1980 yleissopimuksen voimassaoloajan jatkamista Suomen osalta tarpeellisenä ja puol-taa hallituksen esitykseen sisältyvän ehdotuksen hyväksymistä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokun-ta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne vehnän kauppaa koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen voimassaoloajan kuudenneksi pidentämiseksi ja elintarvikeapua koskevan vuoden 1980 yleissopi-

muksen voimassaoloajan ensimmäiseksi pidentämiseksi tehtyjen vuoden 1981 pöytäkirjojen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Helsingissä 26 päivänä helmikuuta 1982

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Almgren, Björklund, Hetemäki-Olan-

der, Kanerva, Kangas, Karhuvaara, E. Laine, Raatikainen, Saarinen, Sillantaus, Uusitalo ja P. Vennamo.
